

ТОШКЕНТ

Оқшоми

Ўзбекистон Компартияси Тошкент шаҳар комитети ва халқ депутатлари шаҳар Советининг органи

Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлаган.

№ 201 (6. 092) © 1986 йил 1 сентябрь, душанба © Баҳоси 3 тийми

Бугун—Билимлар кун

Тинчлик дарси

Тинчлик! Бу сўз эзгу ният-ли ҳар бир кишининг, совет халқларининг, бутун дунё меҳнаткашларининг муқаддас тилаги ва истағидир. Шунинг учун жонажон Коммунистик партиямиз ва ҳукуматимиз осмонимиз доим мусавффо бўлиши, замонамиз ҳар қандай қирғин келтирувчи қуроқлардан холи бўлиши ва инсоният тинч, фаровон яшаш учун курашиб келмоқда. КПСС Марказий комитети Бош секретари М. С. Горбачёвнинг яқинда совет телевидениеси орқали берган Баёноти халқимизнинг дилидаги айни муддаоси бўлди.

Она-Ватанимизнинг ана шу одилона сибатини ёш авлод онгига янада чуқур сингдириш, уларда доимий ҳушёрлик, мардлик ва ватанпарварлик туйғуларини жўш урдириш долзарб масала бўлиб турибди. Шу мақсадда янги ўқув йилининг биринчи соати — Тинчлик дарси деб ифодаланди. Барча мактаблар қатори бизнинг 70-мак-

таб ўқитувчилари ҳам бу дарсга алоҳида тайёргарлик кўрдилар. Машғулотларга турли кўргазмалар, қўроқлар, уруш лавҳаларидан қисқа кино ленталар кўрсатилди.

Бугун мактабда «Тинчлик — бизнинг шioriимиз», «Ленинча тинч-тотув яшаш принциплари — амалда», «Тинчлик бахтли болаларимиз оми», «Тинчлик — фаровонлик», «Уруш оловини ёқувчилар кимлар?» каби ўнлаб темаларда ўқитувчилардан Н. Векслер, Ҳ. Сайидова, Н. Бағирова, С. Юсупова, С. Султонов, Б. Маъдиева кабилар қизиқарли дарс ўтказдилар. Дарс машғулотларида Улуғ Ватан уруши қатнашчилари иштирок этиб, ўз хотираларидан сўзлаб бердилар.

Хуллас, мактабимизнинг 30 та синфиди Тинчлик дарси мазмунли, жоли ва қизиқарли ўтди.

Саодат МУҲАМЕДОВА, Киров районидagi 70-мактаб директори.

АССАЛОМ, 1 СЕНТЯБРЬ!

МАМЛАКАТДА АМАЛГА ОШИРИЛАЁТГАН УМУМИЙ ТАЪЛИМ ВА ХУНАР МАКТАБИ ИСЛОҲОТИ ЯҲОНА МЕХНАТ ПОЛИТЕХНИКА МАКТАБИ ТУҒРИСИДАГИ ЛЕНИНЧА ПРИНЦИПЛАРИ ИЖОДИЙ РИВОЖЛАНТИРИШГА АСОСЛАНГАН БЎЛИБ, ЁШЛАРГА ТАЪЛИМ ВА ТАРБИЯ

БЕРИШ САВИЯСИНИ ЯНАДА ЮҚОРИ КЎТАРИШГА, УЛАРНИ МУСТАҚИЛ МЕХНАТ ФАОЛИЯТИГА ТАЙЕРЛАШНИ ЯХШИЛАШ, АСТА-СЕКИН УМУМИЙ ПРОФЕССИОНАЛ ТАЪЛИМГА ЎТИШНИ АМАЛГА ОШИРИШГА ҚАРАТИЛГАНДИР.

(КПССнинг янги тахрирдаги Программасидан).



Рус тилига муҳаббат

В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг хорижий студентларни тайёрлаш факультети ташкил топганига 25 йил бўлди. Бу факультет ўтган давр ичида Осий, Африка ва Латин Америкаси қитъаларидаги мамлакатларнинг 3 мингдан зиёд ўғил ва қизларини ўлуғ рус тилига ўргатди.

Янги ўқув йили бу билим масканиди ҳам зўр уюшқонлик билан бошланди. Янгидан 220 студент қабул қилинди. Улар жоманнинг Уганда, Эфиопия, Мозамбик, Шри Ланка, Никарагуа, Афғонистон, Демократик Республикаси ва бошқа мамлакатлардан келишган.

Хорижий ёшлар ўқув йилининг дастлабки кунларида пойтахтимизнинг революцион тарихий жойлари билан яқиндан танишдилар. Улар В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиалини зиёрат қилдилар.

Факультетда янги ўқув йилида хорижий ёшлар даврасида бир қатор дўстлик ва маданий учрашувлар ўтказилди.

Волгоградда таълим олишади

(Бугун)

Ўрта мактабларини битирган ўқувчилардан 300 ўғил ва қиз Волгоград шаҳрига жўнаб кетди. Улар ҳақрамон шаҳардаги ҳунар-техника билим юртида таълим оладилар. Тошкентлик ёшларга қўйилган ва металллардан тайёрлаш бўйича касблар ўргатилди. Ҳамшаҳар ўғил-қизларимиз ўқиниш битирганларидан кейин шахсий корхоналари ва қўрилиш ташкилотларида меҳнат қилдилар.

Тошкент шаҳар ҳунар-техника таълими бошқармасида янги ўқув йилига ҳар томонлама пухта тайёргарлик кўрилди. Бугундан бошлаб барча 57 та билим юртидаги синф хоналарини ҳаммаси бўлиб 33 минг ёш эгалладилар. Янги ўқув йили учун 17 минг 300 ўқувчи қабул қилинди. Буларга 136 касб бўйича ҳунар ўргатилди.

Янги ўқув йилидан бошлаб барча ҳунар-техника билим юртиларида илмий техника тараққиётига доир билимлар чуқур ўргатишга киришди.

Ҳар йили анъанага кўра 11-ҳунар-техника билим юртида хорижий мамлакатлардан келган ёшларнинг таълим олиши учун қўлай шароитлар яратиб берилди. Бу ерда Вьетнам, Лаос, Кампучиядан келган қўрғаш ёшлар чуқур ўргатишга киришди.

Хар йили анъанага кўра 11-ҳунар-техника билим юртида хорижий мамлакатлардан келган ёшларнинг таълим олиши учун қўлай шароитлар яратиб берилди. Бу ерда Вьетнам, Лаос, Кампучиядан келган қўрғаш ёшлар чуқур ўргатишга киришди.

Замондошимиз



Устоз муаллим

Савод чиқариш нисонга ҳаёт бағишлаш билан тенг. Саводи чиққан одам ўзини қайтадан ҳаётга келгандай ҳис этади. Шунинг учун бўлса керак, даярли ҳаммамиз биринчи ўқитувчи. мизин умрбод хотирамизда сақлаймиз. Уни ўз ота-онамиз каби ҳамisha ҳурмат қиламиз, ёд этамиз, номини чексиз эҳтиром билан тилга оламиз.

Ҳа, ўқитувчи — энг олийжаноб касб эгасидир. Ушбу суратдаги соҳлари қордек оппоқ, чехрасидан нур ёғилиб турган меҳрибон она-хон шахримиздаги Меҳнат Қизил Байроқ ордени 24-ўрта мактабининг бошланғич синф ўқитувчиси Хотима Нуъмонова Қодировадир. Хотима оловнинг энг нурини таратиб келаятганига қирқ йилдан ошди.

— 1943 йил эди, — деб ҳикоя қилади Хотима она педагогик фаолиятининг дастлабки йилларини эслаб, — Биз, Низоимий номидаги педагогика институтини талабаларини саводсизликни тутатиш кампаниясига сафарбар этилди. Мен Келинни райондаги 8-мактабда ёш болалар-

ни ўқитдим. Уша йиллардаги болалар билан ҳозиргиларни, ўша шароит билан ҳозирги шароитни асло таққослаб бўлмайди. Ер билан осмончали фарқ бор.

Хотима она Қодирова 1952 йилдан бери 24-мактабда ўқитувчилик қилади. Ана шу йиллар мобайнида қанчадан-қанча авлодларнинг саводини чиқарди. Қанчадан-қанча ота-оналарнинг таҳсинига сазовор бўлди. Партия ва ҳукуматимиз ҳам унинг фаолиятини юксак тақдирлади: «Меҳнат Қизил Байроқ» ордени, В. И. Ленин туғилган кунининг 100 йиллиги муносабати билан «Шавкатли меҳнатчи» медали, «Меҳнат ветерани» медали билан мукофотланди, кўни кеча унга «СССР халқ муаввизи» аллошаси уюсони берилди.

КПСС аъзоси Х. Н. Қодирова бир қатор жамоатчилик ишларини ҳам бажаради, ўқитувчилар маълумасини ошириш институтига математика фани бўйича лекциялар ўқийди.

СУРАТДА: Хотима Нуъмонова Қодирова. Т. Каримов фотоси.

Ўқишга шошамиз

Ёз ўтди, соз ўтди каникул, мактабимиз жудаям соғинди. Ўқишга шошамиз қўлда гул, Жарангла, биринчи кўнғирок, Юсакларга парвоз этамиз. Устозлар қўшеддек меҳрибон, Илмга ўғотиб иштиёқ, Қўзимиз очарлар, ўсар онг, Жарангла, биринчи кўнғирок, Оламин ҳавасга қаратиб, Қўлимиз

Умиди ЮСУФЖОНОВА, 10-синф ўқувчиси.

Бизнинг интервью

Институт истиқболи

Низоимий номидаги Тошкент Давлат педагогика институтининг коллектив янги ўқув йилига муносиб тайёргарлик билан бошлади. Институт ректори, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг мухбир аъзоси Ғани Абдурахмоновч Абдурахмонов мухбиримизга қуйидагиларни гапирди:

— Кеска педагогика олий ўқув юртимизга бу йил 5 минг 200 студент қабул қилинди. Шундан 1 минг 600 ёш кундузги бўлимда таълим олади. Студентларимизнинг умумий сонини барча билимлар бўйича 14 мингдан ошди.

Институт коллектив янги ўқув йилини пухта тайёргарлик кўрган ҳолда катта сийёсий кўтаринки руҳ ва гайрат-шиқоят билан бошладилар. Биз бундан буён республикамиз мактабларини учун янги ихтисосликлар бўйича мутахассислар тайёрлашга киришдик.

Институтимиз коллектив таълим-тарбия ишларини янада такомиллаштириш мақсадида яна бир қатор тадбирларни амалга оширмоқда. У ҳам бўлса турли ташкилотлар билан тузилган

дўстлик ва ҳамкорлик шартномаларидир. Бу шартномаларга биноан Тошкентдаги «Технолог» илмий-ишлаб чиқариш бирикмаси институтимизни замонавий станоклар, техника ускуналари билан таъминлашда катта ҳиммат кўрсатмоқда.

Педагогика институти бағри йил сайин кенгайиб бормоқда. Ҳозирги пайтда институт ҳовлисида янги ўқув корпусининг бинолари қад кўтарди. «Глиатшкент-строй»га қарашли 12-қурилш трестининг коллектив замонавий ва барча талабларга жавоб берадиган бинони келгуси йили фойдаланишга топширади. Шунингдек, ҳар бири 240 ўринли бўлган учта ётоқхона қурилиши ҳам ниҳоятда етказилмоқда.

Янги техникум

Пойтахтимизнинг Байналминал кўчасида янги автомобиль йўл техникумининг очилди. Биринчи ўқув йили учун унга 420 ўқувчи қабул қилинди. Бу кенжа ўқув мактабни пойтахтимиздаги автомобиль хўжалиқлари учун турли хил касб эгаларини тайёрлаб етиштиради. Унда

қўйилган 56-ҳунар-техника билим юртидаги 300 ўқувчи қабул қилинди.

Кенжа билим юрти

Қўйилган 56-ҳунар-техника билим юртидаги 300 ўқувчи қабул қилинди.

қўйилган 56-ҳунар-техника билим юртидаги 300 ўқувчи қабул қилинди.

Ўқувчиларим — олти ёшлилар

Қувончли биринчи сентябрь кўнғироклари янгради. Мактабимизда янги ўқув йили шод-хушроқлик билан бошланди. Мен учун фахрли шу бўлдики, янги ўқув йилида 1-синфда олти ёшли болаларни ўқитаман.

Янгилик осон бўлмайди. Шунинг учун мен Тошкент шаҳар ўқитувчилар малакасини ошириш институтида методист Шаҳло Юсупова раҳбарлигида ўз интидоримни оширдим. Қизиқарли лекциялар давомиди олти ёшли болаларни 1-синфда ўқитиш методикасини ўргатдим.

Мактабимизда олти ёшли болалар учун 3 та хона ажратилди. Булар ётоқхонаси, ўқув хонаси ва ўйин хонасидан иборат бўлди. Хоналар мактабининг оилалик ташкилот — бош кийимлар фабрикаси ва мактаб ўқитувчилари ёрдамида ремонтдан чиқарилди. Болаларнинг ёшига мос қаравотчалар қўйилди. Хона олти ёшли болаларга хос безатилди. Мактаб кутубхонасиди Зухра Ғуломовча ёш ўқувчиларни дарсликлар билан тўлиқ таъминлаб берди.

Синфимизда 30 ўқувчининг 19 таси мактаб ёнидаги 182-боғча тарбияланувчилари. Биз ҳар ҳафтада боғча тарбиячилари билан тайёролов гуруҳа болалари ҳақида суҳбатлашиб турдик. Олти ёшли болаларни мактабга қабул қилиш, бу ёшдан болаларнинг ўқитишнинг мақсади ва вазифаларини ҳақида кўргазма-стенд ҳам ташкил этдик. Шанба кунини ота-оналар кунини деб эълон қилинди. Каникул даврида ҳам ўқитувчиларимиз ота-оналарга болаларини мактабга тайёрлашлари ҳақида консултация бериб турдиклар.

Бугун биринчи соат — Тинчлик дарсида жажжи ўқувчиларни шод-хушроқлик, самимий ва ширинсухаллик билан қутуб олиб, янги ўқув йилини муваффақиятли бошладик.

Шоҳида ХУСНИДИНОВА, Собир Раҳимов районидagi 219-мактабининг методист ўқитувчиси.

Биринчи қўнғирок байрами

Репортаж

Янги ўқув йилининг бошланиши ҳамisha байрам. Юнусобод массивининг 19-кварталидаги 258-мактаб ўқувчилари учун эса икки ёқлама байрам. Улар янги ўқув йилини «Глиатшкент-строй»нинг 159-трестига қарашли 22-қурилиш бошқармаси бинокорлари қурган янги мактабда бошлашмоқда.

(Бугун)

тонг шаҳардаёқ мактаб ҳовлиси янада чирой очган, байрамона руҳда эди. Ҳаммаёқда гуллар, тўпланганларнинг чехраларида табассум.

Янги мактабдаги янги ўқув йили бошланишига бағишланган тантанали линейкага 1170 дан зиёд бола саф тортиди.

— Бу йил биз учун алоҳида йилдир, — деди тантанали линейкада сўзга чиққан мактаб директори М. Ғ. Мақсудова, — Ававало — бу мактабимиз туғилган йил. Биз ишонимизки, тарбияланувчиларимиз партия ва ҳукуматнинг ғамхўрлигига фойдала меҳнатлари билан, пионер ва комсомол ишдаги активликлари билан ва албатта аъло ўқиш билан жавоб берадилар.

Болалар мактабини қурган бинокорларни қизғин қарсақлар билан қутиб олишди. Бинокорлар номидан 22-қурилиш бошқармаси бошлиғи В. Г. Бобилев рамзий калит-

ни тақдим этди. — Бу мактабни, — деди у, — трестимиз бинокорлари қуришди. Биз бугун уни катта қувонч билан сизга, болаларга тўхфа этмоқдамиз. У сизни билимлар оламига етаклайди. Бу олам сари ладил қадамлар билан кириб бориш. Ўқинг, ўрганинг ва биз бугун сизга тақдим этаётган совгани авайлаб асранг.

Ота-оналар болалар, уларнинг эртанги кунини ҳақидаги ғамхўрлик учун партия ва ҳукуматга миннатдорчилик сўзларини изҳор этишди. Мактаб ўқувчилари фақат «яхши» ва «аъло» баҳоларга ўқишга ваъда беришди.

Уйимиз ёнига сизда қурилган ана шу ажойиб мактабда эндиликда фарзандларимиз таълим-тарбия олишади. Бу қандай сўз! — деди Ферузанинг буви Р. Мингашева.

Туртинчи синф ўқувчиси Тания Махалеванин ота-оналари — Тамара Васильевна билан Пётр Родионович ҳамда бугунги байрамга ўз фарзандлари билан келган бошқа қўрғаш кишилар ҳам янги мактабдан, унда яратилган ажойиб шарт-шароитдан мамнунлар.

Янги мактабда 60 олти ёшли ва 200 биринчи синф ўқувчиси машғулотларини бошлайди. Бу ерда мактаб ислоҳоти талабларидан келиб чиқиб, ўқувчиларнинг меҳнат тарбияси масаласига

пухта ёндошилмоқда. Кишик ёшдаги болалар учун қўл меҳнати кабинетлари жиҳозланган. Юқори синф ўқувчилари ўқув-ишлаб чиқариш комбинатида ишчи касбларини ўрганишда, амалий машғулотлар асосида завод цехларида ўтказилади. Кабинетларга ўқувнинг техник воситалари, кўргазмалар воситалар қўйилган. Бир сўз билан айтганда, ўқувчиларга чуқур ва пухта билим бериш, уларда коммунистик дунёқарашини, юксак ахлоқ ва одобни шакллантириш, билимларга меҳр-муҳаббат ва ўз билимининг оширишга лаёқат ўйғотиш, ёшларни ҳаётга ва меҳнатга тайёрлаш учун ҳамма нарсаси бор.

Мактабнинг биринчи кўнғирок янгради, ўқувчиларнинг қувончига қувонч қўшилди, ота-оналар мамнунлиги билан тарқалишди. Болалар синфларида киришди, биринчи дарс — Тинчлик дарси ўтилди. Энди машғулотлар жадвали кучга кирди. Ҳар бир кун ганимат: мактаб ўқув-тарбия жараёнини такомиллаштириш, бутун ишни жадаллаштириш, ҳар бир дарсини ёш авлоднинг меҳнат ва ахлоқий тарбияси сифатини ошириш бўйича эса янги вазифаларни қўйган давримиз билан ҳамроҳанг қадам ташламоғи лозим.

Бу йилги ўқув йилининг бошланиши хайрли кунларга

га тўғри келмоқда. Хайрли ишлардан бири сентябрь арафасида бинокорлар томонидан саккизта мактаб қурилганидир. Эндиликда уларнинг сонини шаҳарда 268 тага етди ва ҳар бирида мактаб ислоҳотининг ҳаётга муваффақиятли талбиқ этиш — ўқув ва тарбия даражасини янада ошириш асосий мақсад қилиб қўйилди. Мактабларнинг база корхоналари билан ҳамкорлиги мустаҳкамланмоқда. В. П. Чкалов номидаги Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирикмаси 153-мактабда иккита цехин жиҳозлаб берди. Собир Раҳимов райониди яна битта ўқув-ишлаб чиқариш комбинати очилди. Ҳамза райониди Тошкент тақриба механика ремонт заводида иккита ўқув цехи ташкил этилди. Мактаб устaxonалари янги жиҳозлар билан тўлдирилди, кўпгина мактабларда кишик ёшдаги ўқувчилар учун янги қўл меҳнати кабинетлари очилди. Мактаб янги ўқув йилига дадил одим қўйди. Билимлар мамлакатига, оқ йўл!

Юнусобод массивининг 19-кварталидаги 258-янг мактаб очилиши байрамида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари И. Б. Усмоновжаев иштирок этди.

Н. ПАНАКШИНА, «Тошкент оқшомининг махсус мухбири».



СУРАТЛАРДА: биринчи қўнғирок чалиниб, машғулотлар бошланди.

«Шарқ афсонаси»

(Бугун)

Фрунзе районидagi 16 қаватли эксперименталь турар жой биносининг ёнида «Шарқ афсонаси» деб номланган болалар майдончасининг тантанали очилиш маросими бўлди.

Райондаги барча саноат корхоналари, муассаса ва қурилиш ташкилотларининг ишчи ва хизматчилари объектни бунёд этишга ҳисса қўшдилар. Ҳашар йўли билан тикланган майдончада ҳар хил аттракционлар, аждаҳона эслатувчи сирпанчиқлар, аргимчоқлар бор.



4-7 сентябрь

Семашко номидаги курортология ва физотерапия илмий-тадқиқот институтининг директори, медицина фанлари доктори, профессор, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган фан аربоби Н. М. Мажинов тахрири остида.

Ўзбекистон ССР теоретик марказининг маълумотларига кўра

ойининг биринчи ҳафтаси бошларида Ўзбекистон территориясига Урал ва Ғарбий Сибирь районларидан совуқ ҳаво оқимининг кириб келиши кутулади. Ҳаво ҳарорати кеч-қурунлари 7—12, кундузи 25—30 даражага пасаяди. Булутлар бирмунча қўявди, шамолнинг эсиши секундида 9—14 метргача кучайиши мумкин. Совуқ ҳаво ҳафтаининг аксарият кунлари сақланиб тура-

ди. Ҳафта охирига бориб кунлар исийди. Ҳафтаининг ўртача ҳарорати кўп йиллик нормадан салқинроқ бўлиши мумкин. Медицина маълумотлари ва метеопрофилактика маркази мутахассисларининг фикрига кўра совуқ ҳаво оқимининг кириб келиши, бунинг натижасида ҳароратнинг пасайиши, атмосфера босими кўтарилиб, ҳафтаининг аксарият кунлари

булутли бўлиши юрак-қон томир хасталиклари, асаб ва бугун, ўпка хасталиги бўлган болаларнинг руҳига бирмунча салбий таъсир этиши мумкин. Профилактика мақсадида юрак-қон томир касалликлари бўлган болалар врачларининг таъсири билан қон босимини мувофиқлаштирувчи препаратлар ва антиваспастигн истеъмол қила бошлашлари лозим. Таянч ҳаракат аппарати хаста-

ланган болалар ортқ даражада совиб кетишдан эҳтиёт бўлишлари, врач таъсири билан оғриқни қолдирувчи доридермонларни қабул қилишлари керак. Ана шу гуруҳдаги болаларга шунингдек асабий-лашмаслик, ортқиде жисмоний ва ақлий меҳнат — қилмаслик таъсия этилади. Ҳафтаининг охириги кунлари об-хаво барча шахсларга нисбатан таъсир этади.

НАФРОСАТ ГУЛШАНИ

Кўргазма залларида

Суратга айланган туйғулар

Инсоннинг руҳий олами мураккаб ва бетакдор. Ер юзиде одам пайдо бўлганидан буён инсон ўз ички дунёсини ифодалаш учун тошлардан дoston яратди, қорғоз қоралади, куй-қўшиқ куйлади. Шундан буён орадан неча асру замонлар ўтди. Бироқ ҳали ҳануз дунёда бирор мусаввир инсон руҳининг туйғу раъналарини қорғозга тушира олган йўқ. Моно Лизанинг бир дақиқалик руҳининг тасвирлаш учун рассом 36 йил иш столидан кетмаганини биланмиш. Бу қанчалик машаққатли иш бўлмасин, изланишлар ҳамоно давом этади.

Тошкентнинг Ёшлар уйидаги «Илҳом» клубида шу кунларда бир гуруҳ ёшларнинг бадийи фотоеграфия соҳасидаги изланишлари намойиш этилмоқда.

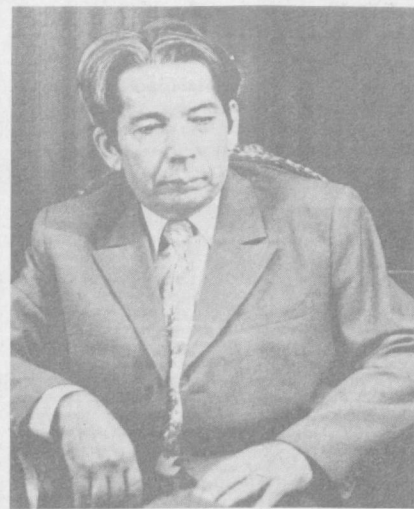
С. Булгаковнинг суратларида аёл кишининг турли ҳолатлари, қиёфалари берилган. Диктатингизни «Ёмғир» фотоси ўзига тортади. Ун саккиз ёшлардаги гўзал қиз деразадан ташқарига жим термулади. Осмон кўёшини йўқотганидан йиғлайди, қиз-чи: унинг кўзларида нима учун ҳазин ёш? Ёмғир дераза ойнасини ювади, қизнинг оппоқ юзларида ёш... Деразада олча дарахнинг гуллари... Де-

мак баҳор. Баҳор ёмғири бу! Бу дегани, яқин вақт ичиде само кўёш нурларидан товланади. Гўзал қизнинг кўзлари ҳам севинча тўланади...

Д. Михайловнинг суратларида чет мамлакатлар, хорижий қишлоқларнинг қиёфаси гавдаланади. Европалик бир гуруҳ рассомлар дўпни қиёган болакай суратини чизмоқда. Боланинг кўзларида ҳайрат, севинч учқунлари. Дунё халқларининг дўстлиги, биродарлиги баҳамжияҳатининг раиши бу.

Шу фотоеграфиянинг «Тонг» сурати. Тонгга тонг. Сокин кўл қўёшининг нурлариде майин жавдаланади. Жим-житлик. Дунёнинг баъзи нўқталарида очлик ҳукм сурмоқда, бинолар куламоқда, болалар қирилмоқда. Бу ерда эса сокин тонг отмоқда. Узоқ-узоқларда тоғлар бошида отир халқлар мисол кумуш пушайди ўрқачи.

Инсон ёлғиз ашай олмайди. «Ёлғизлик» суратида дарё ёнасида ўтирган ёлғиз кишининг қиёфаси... Қайиқ сингари ёлғиз инсон. Ахир ҳали тонг отишга анча вақт бор. Бироқ атроф тумандан олпоқ. Инсон бемаҳалда бу ерда нимага етаклади?.. Де-Бир қанча суратларда



Сайд АХМАД:

Бош мақсадимиз

— Ҳозирги кун муаммолари ҳақида фикр-мулоҳазаларингизни гапириб берсангиз...

— Бугунги кун ҳақида қисқача қилиб «Саҳна ёришди» дейиш мумкин. Демак, оқ оққа, қора қорға ажради. Бироқ шу билан бирга, қатор-қатор муаммолар пайдо бўлди. Бу муаммоларни тақрирлаб ўтиришга ҳожат йўқдир. Чунки М. С. Горбачевнинг меҳнатшар билан ҳар бир учрашувини ҳамма зўр қизиқиш билан кузатиб бормоқда, ҳар бир нўтқини пухта ўрганиб чиқмоқда. Уларда халқимизни ташвишга солиб келган салбий иллатлар далил очиб ташламоқда. Совет кишилари рўй бераётган камчиликларини шартта айтишти. Бу чинакам ленинча принцидир.

Мамлакатда туб бурилиш даври бошланди. Тез орада илгари йўл қўйилган хатолар тузатилади. Бироқ бунинг учун дунёга тинчлик керак. Ҳозирги пайтда ҳар бир мамлакат ривожни бачча тараққиётларар юзишлар ва турли халқларнинг ўзаро ҳамкорлигига боғлиқ бўлиб қолди. Ҳар бир киши тинчлини маҳкам туриб ҳимоя қилиши керак. Эртага нима бўлади? Ҳанузгача инсон ҳаёти бу қадар ҳавф остида қолмади. Ахир ядро қуроллари дунёни қушқарлик қилиш дақиқасини кутляпти. Наҳотки маҳонга ҳужумронлик қилиш истиғи айрим империалистларни ақдан оздираркан бўлса? Адабиётнинг сўзи инсоннинг бахти йўлидаги сийси, социал ва иқтисодий тўсиқларни енгиб ўтиши керак. Ёзувчи озоқлик ва тараққиёт учун курашининг кучли армиясидир. Улар ўз асарлари билан наҳотки пропагандасининг асл қиёфасини очиб ташлашлар зарур. Адабиётнинг вазифаси халқларни ҳақиқат йўлида мустаҳкам туришга қорласидир.

— Шундан келиб чиққан ҳолда ижодкорнинг вазифаси нимадир?

— Асримиз ҳамма ижодкордан жуда кенг доирада, яъни умуминсоний муаммолар — тинчлик учун кураш, фазо, экология ва бошқа катта масалалар устида бош қотирини талаб қилмоқда. Булар асосий масалалар. Бироқ инсонни талаб қилмоқда руҳия тараққиотида улкан куч сарфлаш зарур. Одамлар ўтмишдаги хатолардан тегиниш ҳуласа чиқарган ҳолда иш тутадиган бўлишлари керак. Ижодкорнинг энг муҳим вазифаси қаҳрамоннинг ички дунёсини ва ахлоқий-маънавий қиёфасини чуқур очиб, социал тараққиёт йўлидаги курашда ўзининг кўрсатиб беришидир. Бизнинг замонамизда ҳаётда актив, некис имкониятларга эга, у тўсиқлардан қўрқмайди.

Бироқ сўнгги йилларда анча-мунча йирик асарлар пайдо бўлдики, уларда ўқувчини қизиқтирмайдиган қаҳрамонлар яратилди. Уларда қаҳрамонларнинг асосий мақсад йўлидаги сийси, социал ва иқтисодий тўсиқларни енгиб ўтиши керак. Ёзувчи озоқлик ва тараққиёт учун курашининг кучли армиясидир. Улар ўз асарлари билан наҳотки пропагандасининг асл қиёфасини очиб ташлашлар зарур. Адабиётнинг вазифаси халқларни ҳақиқат йўлида мустаҳкам туришга қорласидир.

— Шундан келиб чиққан ҳолда ижодкорнинг вазифаси нимадир?

— Асримиз ҳамма ижодкордан жуда кенг доирада, яъни умуминсоний муаммолар — тинчлик учун кураш, фазо, экология ва бошқа катта масалалар устида бош қотирини талаб қилмоқда. Булар асосий масалалар. Бироқ инсонни талаб қилмоқда руҳия тараққиотида улкан куч сарфлаш зарур. Одамлар ўтмишдаги хатолардан тегиниш ҳуласа чиқарган ҳолда иш тутадиган бўлишлари керак. Ижодкорнинг энг муҳим вазифаси қаҳрамоннинг ички дунёсини ва ахлоқий-маънавий қиёфасини чуқур очиб, социал тараққиёт йўлидаги курашда ўзининг кўрсатиб беришидир. Бизнинг замонамизда ҳаётда актив, некис имкониятларга эга, у тўсиқлардан қўрқмайди.

Бироқ сўнгги йилларда анча-мунча йирик асарлар пайдо бўлдики, уларда ўқувчини қизиқтирмайдиган қаҳрамонлар яратилди. Уларда қаҳрамонларнинг асосий мақсад йўлидаги сийси, социал ва иқтисодий тўсиқларни енгиб ўтиши керак. Ёзувчи озоқлик ва тараққиёт учун курашининг кучли армиясидир. Улар ўз асарлари билан наҳотки пропагандасининг асл қиёфасини очиб ташлашлар зарур. Адабиётнинг вазифаси халқларни ҳақиқат йўлида мустаҳкам туришга қорласидир.

— Шундан келиб чиққан ҳолда ижодкорнинг вазифаси нимадир?

— Асримиз ҳамма ижодкордан жуда кенг доирада, яъни умуминсоний муаммолар — тинчлик учун кураш, фазо, экология ва бошқа катта масалалар устида бош қотирини талаб қилмоқда. Булар асосий масалалар. Бироқ инсонни талаб қилмоқда руҳия тараққиотида улкан куч сарфлаш зарур. Одамлар ўтмишдаги хатолардан тегиниш ҳуласа чиқарган ҳолда иш тутадиган бўлишлари керак. Ижодкорнинг энг муҳим вазифаси қаҳрамоннинг ички дунёсини ва ахлоқий-маънавий қиёфасини чуқур очиб, социал тараққиёт йўлидаги курашда ўзининг кўрсатиб беришидир. Бизнинг замонамизда ҳаётда актив, некис имкониятларга эга, у тўсиқлардан қўрқмайди.

Бироқ сўнгги йилларда анча-мунча йирик асарлар пайдо бўлдики, уларда ўқувчини қизиқтирмайдиган қаҳрамонлар яратилди. Уларда қаҳрамонларнинг асосий мақсад йўлидаги сийси, социал ва иқтисодий тўсиқларни енгиб ўтиши керак. Ёзувчи озоқлик ва тараққиёт учун курашининг кучли армиясидир. Улар ўз асарлари билан наҳотки пропагандасининг асл қиёфасини очиб ташлашлар зарур. Адабиётнинг вазифаси халқларни ҳақиқат йўлида мустаҳкам туришга қорласидир.

— Шундан келиб чиққан ҳолда ижодкорнинг вазифаси нимадир?

— Асримиз ҳамма ижодкордан жуда кенг доирада, яъни умуминсоний муаммолар — тинчлик учун кураш, фазо, экология ва бошқа катта масалалар устида бош қотирини талаб қилмоқда. Булар асосий масалалар. Бироқ инсонни талаб қилмоқда руҳия тараққиотида улкан куч сарфлаш зарур. Одамлар ўтмишдаги хатолардан тегиниш ҳуласа чиқарган ҳолда иш тутадиган бўлишлари керак. Ижодкорнинг энг муҳим вазифаси қаҳрамоннинг ички дунёсини ва ахлоқий-маънавий қиёфасини чуқур очиб, социал тараққиёт йўлидаги курашда ўзининг кўрсатиб беришидир. Бизнинг замонамизда ҳаётда актив, некис имкониятларга эга, у тўсиқлардан қўрқмайди.

Бироқ сўнгги йилларда анча-мунча йирик асарлар пайдо бўлдики, уларда ўқувчини қизиқтирмайдиган қаҳрамонлар яратилди. Уларда қаҳрамонларнинг асосий мақсад йўлидаги сийси, социал ва иқтисодий тўсиқларни енгиб ўтиши керак. Ёзувчи озоқлик ва тараққиёт учун курашининг кучли армиясидир. Улар ўз асарлари билан наҳотки пропагандасининг асл қиёфасини очиб ташлашлар зарур. Адабиётнинг вазифаси халқларни ҳақиқат йўлида мустаҳкам туришга қорласидир.

— Шундан келиб чиққан ҳолда ижодкорнинг вазифаси нимадир?

— Асримиз ҳамма ижодкордан жуда кенг доирада, яъни умуминсоний муаммолар — тинчлик учун кураш, фазо, экология ва бошқа катта масалалар устида бош қотирини талаб қилмоқда. Булар асосий масалалар. Бироқ инсонни талаб қилмоқда руҳия тараққиотида улкан куч сарфлаш зарур. Одамлар ўтмишдаги хатолардан тегиниш ҳуласа чиқарган ҳолда иш тутадиган бўлишлари керак. Ижодкорнинг энг муҳим вазифаси қаҳрамоннинг ички дунёсини ва ахлоқий-маънавий қиёфасини чуқур очиб, социал тараққиёт йўлидаги курашда ўзининг кўрсатиб беришидир. Бизнинг замонамизда ҳаётда актив, некис имкониятларга эга, у тўсиқлардан қўрқмайди.

Ёзувчи ва замон

Ўзбекистон ССР халқ ёзувчиси, Ҳамза номидаги Ўзбекистон ССР Давлат мукофотининг лауреати Саид Аҳмад билан бўлган суҳбатимиз бугунги кун ҳақида, ижодкорнинг замон талаблари олдидаги масъулияти ҳақида бўлди. Ёзувчи нималарни ўй-лаяпти? У қайси позицияда туриб ижод қилиши керак? Унинг қалаби бугунги куннинг долзарб воқеаларига ҳамроҳми? Таниқли ёзувчи билан ана шу саволлар доирасида бўлган суҳбатимизни оқшомхоналар эътиборига ҳавола этмоқдамиз.

Она-ер

бойликлари

Жилоли тошлар—хаёт безаги

Одамлар жуда қадим замонлардан қимматбаҳо тошларни қадрлаб, юқори баҳолаб келганлар. Олмос, ёқут, сапфир, зумрад тошлар энг қиммат ва севимли жавоҳирлардан бўлган. Улар ҳақида кўпгина афсоналар тўқилган, гоҳо даволи тош деб, ҳаётда бахт, урушда ғалаба келтиради деб ишонганлар. Кўпчи бу тошлар бойлиқнинг мезони бўлиб ҳам хизмат қилган. Аммо у тошлар оғир меҳнат эвазига ер бағридан ажратиб олинган ва миллион-миллион заҳматшарининг қони ва ҳаёти эвазига тўпланган.

Хикоялардан бирида айтилишича, катта олмос— «Регенти» (исбатан каттароқ ҳар бир олмос ўз номига эга: «Шоҳ», «Кўхнур», «Орлов» ва бошқалар) асир тушган ҳаёбат томонидан Жанубий Африка қинида топишган. Қулар бу қонларда ўта машаққатли ҳаёт кечирганлар. Улар маҳбус бўлмасалар ҳам, қайтаришган қорувлардан доимо уларнинг қўриқлаб, тинтув ўтказиб турган. Зеро, биронта ҳаёт олмос қўжлар қўлидан чиқиб кетмасин. Маъбодо қулар шидан ҳоли қуларни қон террористлардан қиқиб кетадиган бўлсалар, уларни нафакат тинтув қилиш, балки қосторқа қириб олмос бўй-қўлининг текширишар, сўнг кетишга рухсат беришар эди.

Бироқ, «Регенти» топган асир бу гал олмосни назоратчидан беркитишга эриша олди. Бунинг учун у болдир гўштини чуқурроқ кесиб, орасига «Регенти» беркитди, сўнг қрани бўйлаб қондан қиқиб кетди. Кейин қўрғазда турган кема матросларидан бирига бу сирни ошкор этади ва ундан қончиға ёрдам беришини илтимос қилиди. Матрос ёрдам қилди. Кема очик океанга чиққанида асирдан зўрлик билан тортиб олади ва унинг ўзини сувга иргитди. Матрос «Регенти» асл қимматини тушунмай арзонгаровга пуллайди, шовилинч машаққат қилиб, сарсонликда дунёдан ўтади. Қўлдан қўлга ўтаверган бу олмос охири Франция қиролларининг мулкига айланиб қолади. Ҳа ҳақида Наполеон I ҳам, менга жангда бахт келтирадиган, деб уни қиличнинг сопиға қадаб юрган.

Ҳозирги кунда Москвадаги Кремль музейида қимматбаҳо жилоли тошларга бир назар ташласангиз руҳан қувонсангиз ва руҳий озик оласиз. VIII асрлардаёқ Россияда бўлган элчилар бу ердаги шоҳлар хонадонининг қишлоғига қадагдан жилоли тошларни кўриб ҳайратдан ёқа ушлаганликларига гувоҳ бўлганлар, булар бир неча бор таърих саҳифаларига ёзиб қолдирилган.

Совет Иттифоқи олмослар фондида дунёда машҳур ва энг зебо олмослардан бири «Шоҳ» олмос ҳам сақланмоқда. Бу олмоснинг сийликланган бир сиртида 1591 йилдан бошлаб уни эгаси бўлганларнинг номи ва йили форс тилида, араб алифбесида ёзиб қўйилган. Бу олмос «Ақллилик балоси» комедиясининг муаллифи ва Россиянинг Эрондаги элчиси А. С. Грибоевнинг чегарада ёзувларча ўлдирилганлиги тўғрисидаги ҳақиқатни тўғридан тўғри айтишга қўйилган ҳақ эди. Афсуслар бўлсинки, буюк ёзувчининг ҳаёти ана шу тошининг қимматига тенглаштирилган. Шоҳ бу олмосни розилик билан қабул қилган. Чунки, тош тилсиз ахир. Ҳозирда бу олмос «Шоҳ» музейи пештахталарида Екутия олмослари билан бир қаторда ҳамон ўзини кўз-кўз қилиб турибди.

Кейинги йиллар давомида қадимий заргарлик ҳунари энг босқинчларда давом этмоқда ва тош рассомлар қўлида янги-янги жило топиб, совет халқининг санъатида ўзининг янги ўрни ва мазмунини топтомоқда. Кремль саройи, ер ости метро қасрлари, театр, клуб, турли саройларнинг заллари, қишлоқ ҳўжалиги кўргазмалари турли-туман жилоли тошлар билан қопланмоқда.

Тошларнинг машҳур билимдон, академик А. Е. Ферман сўнгги ёзган китобларидан бирида шундай ёзувлар қолдирган: тош ҳозирги кунда қишлоқ қўлида ўйинчоқ ёки безаб бўлмай, ҳаётда у ўзини тошган материал. Улар орасида яшаш ҳам қиёғилилик, ҳам хурсандчилик бағишлайди. У энди факат қимматбаҳо тош эмас, у вақтлар ўтди. Энди улар ҳаммининг ҳаётини безайдиган жилоли тошлардир.

М. ЗОКИРОВ, геология-минералогия фанлари доктори, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган геолог.

Суҳбатни

Ориф ФАРМОНОВ ёзиб олди.

Китоб жавонингизга

Нашриёт тўхфаси

Ғафур Ғулум номдаги Адабиёт ва санъат нашриёти кўйидаги китобларни босмадан чиқарди:

— Уткир РАШИД, «Гуллаган ўлка». Бу китобга шоирнинг турли йилларда ёзилган лирик ва ҳажвий қўшиқлари, сюиталари, болаларга аталган асарларидан намуналар киритилган. Китоб ўн минг нускада чоп этилган. Баҳоси 1 сўм 20 тиини.

— Чўлпон ЭРҒАШ, «Энг баланд қиср». Шоирнинг бу китоби унинг салкам чорак асрлик ижодига сарҳисоб бўлиб, асосан шу вақтгача чоп этилган тўпламларидан танлаб олинган шеърлар, туркум ва манзумаларидан ташкил топган. Китобнинг «Янги шеърлар» бўлимида шоирнинг кейинги йилларда ёзилган асарларидан намуналар ҳам эълон қилинмоқда. Тиражи 10.000. Баҳоси 1 сўм 50 тиини.

— Саъдулла СИЕВ, «Еруғлик» (Қиссалар ва ҳикоялар).

Китоб ёзувчининг уч қисса ва икки ҳикоясидан тузилди. «Бир чора замон истаб» қиссасининг бош қаҳрамони хорижийлик машҳур демократ шоир Аваз Этардир. «Еруғлик» қиссаси шу кўнлар, «Саратонда қор ёғди» қиссаси эса Улуғ Ватан уруши йиллари ҳақидадир. 60 минг нускада чоп этилган бу тўпламининг баҳоси 1 сўм 20 тиини.

— Беғали ҚОСИМОВ, Акрам КАТТАБЕКОВ, «Салом келажак», «Тарих сабоқлари» (Адабий-танқидий мақолалар). «Салом келажак» тўпламида қардош татар халқи билан ўзбек халқининг тарихий, мадания, адабий алоқалари ҳусусида, ўтмишда келажак учун яшаган шоирлар ҳақида қизиқарли фактлар орқали ҳикоя қилинади. А. Каттабековнинг мақолаларида эса ўзбек адабиётини тарихий прозанинг тараққиёти ва проблемалари тадиқ этилади. Китоб 1500 нускада чоп этилган. Баҳоси 1 сўм 30 тиини.

С. АЗИМОВА, Ғафур Ғулум номдаги Адабиёт ва санъат нашриёти хондими.

Фан ва техника янгилликлари

Шамолдан фойдаланди

Чувашидаги Крепков ўхшаб шамолни «қўлга ўргатди». У ўз конструкцияси. Н. Наперстин қадимий ри-воятларнинг қаҳрамонларига ясади.

Тошкент—рассом нигоҳида

Республикамиз тасвирий санъатига муносиб хиссанни қўшган мўйқалам соҳибларидан бири Александр Николаевич Волков эди. У умрининг охиригача Тошкентда яшаб ижод қилди. Рассом яратган ўйлаб асарлар орасида Тошкент ҳаётидан лавҳалар алоҳида диққатни тортади.

Александр Волковнинг Тошкентга бағишлаган биринчи ишида «Шайхонтоур» манзарасини томоша қиланмиш. Рассом қадимги санъат намунасини 1917 йилда тас-

вирлаган. У бу асарини «Олтин қўшиқ» деб ҳам айтганча бор. Биз Шайхонтоуруни айнан қўш фаслида кўраймиш. Тилларанг пропелде рахтарлар ўраида у ҳам зарҳал бўёқларда акс этган. Кейинги илҳам илланган «Қабристондаги эдикў», «Танчада», «Чархчи», «Она», «Арава» каби асарларида Тошкент халқининг 20-йиллардаги ҳаёти акс эттирилган.

Рассом А. Волков халқимизнинг Октябрь инқилобидан олдинги ҳаётини, чойхо-

наларда чой ичиш баҳонасида билди.

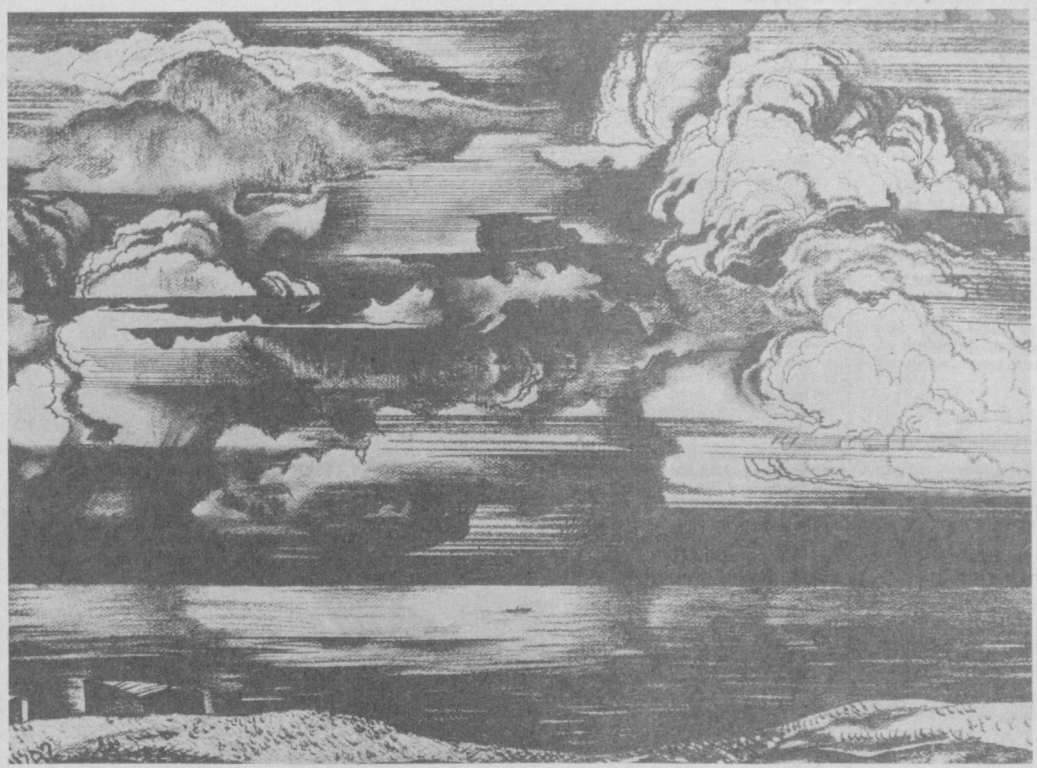
Тошкентда онд илланган «Эски Тошкентда», «Шаҳар чекмаси», «Болалар сув ташмоқда», «Эски шаҳардаги чойхона» асарларида пойтахтимизнинг миллий архитектура, тошқентликларнинг совет даврининг дастлабки йилларидаги ҳаёти ифодасини топган.

Тасвир устаси бир умр Тошкент мафтуни бўлиб қолди. Бу жой санъат, маданият масканни эканлигини ўз кўзи билан кўрди. Нимани кўрган бўлса ўзига қараб

тасвирлади. Шу хотиралари асосида «Ховузда», «Устала», «Созандалар», «Карнайчилар», «Дўтор оҳангини эшитиш» асарларини рўй-рост тасвирлаб қиёмага етказди.

Шу йил сентябрь ойида Ўзбекистон ССР Давлат санъат музейида рассом А. Н. Волков асарлари кўргазмаси очилди. Кўргазмада кўпгина асарлар билан бир қаторда санъат мухлислари Тошкентга аталган тасвирларни ҳам томоша қиладилар.

М. АХМЕДОВ.



МЕНИНГ ОСМОНИМ.

Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган санъат арбоби, Ўзбекистон Ленин комсомол мукофотининг лауреати, рассом

Жавлон Умарбековнинг «Ҳозир чақмоқ қақнайдми» асари.

В. Дубровский фотоси.

● Рауф Толиб 1946 йилда Тошкентда туғилган. 60-йиллардан бошлаб ўз шеърлари билан маъбул қилинган кўрникчи келмоқда. Унинг «Илмилар минг яшар», «Осмонда», «Она юрда», «Имриволи неча лол», «Эшматлик» деманглари каби ўнга яқин шеърини тўпламлари чоп этилган. Яқинда Москвада «Детская литература» нашриётида шоирнинг «Сўхбат» номи китоби нашр этилди. СССР Ёзувчилар союзининг аъзоси.



Ҳар йили юз очасан...

Зеб бериб дала, боққа Баҳор келганда ҳар йил. Табиатга, қир, тоққа Нега ойнадаги дил? Бағрим очар қир, дала, Яйраб, қунаб қоламан. Гўё қайта боламан, Қирга ётиб оламан. Бебон шўх болалигим Енимда турган каби. Гоҳ узоқдан боқиб жим Бекиниб турган каби, Гулларнинг ишасида Аён кўрдим юзини. Қўёнинг жилласида Учратдим мен ўзини. Тоғдан тушган шаллола Қаҳқаҳа, қулгулари. Қоядаги ҳув... лола

Болалик орзулари. Кўр, одам ҳаракатини Табиатда уйғониш. Болалик куч, ғайратини, Гўё қилар намоёниш. Болалигим, болалики! Бунча кўркам экансан! Кўрмасан минг рангга, Билдим, қўлкам экансан. Ҳар йили юз очасан Лола бўлиб боқасан. Чекамга гул тақасан, Дилимга ўт ёқасан. Ҳаётга таҳсин айтга, Ҳар йил келганда баҳор, Болалик билан қайта Кўришаман мен дийдор.

Жуда қизик иш бўлди

Жуда қизик иш бўлди, На ёз, на чил киш бўлди. Осмон булутини соғар, Ёмғир эмас, сут ёғар. Яласам қиров қаймоқ, Ховуз тўла муз-пишлоқ. Қарангки, қуна-қундуз, Ерга сочилди юлдуз. Юлдузлар марварид тут, Кўзни олади ялт-юлт. Қизик, қарасам бундоқ, Дарахт чиқариб оёқ, Дер—Кетяман ўрмонга, Меҳмонга! Шоҳда тарвуздай олма, Биттасини ел олмай. Бўлдим роса шарманда, Қорин бўлди чирманда. Жуда қизик иш бўлди, На ўнгу на тўш бўлди.

Орзу

— Ойи, қани бўлсайди гул...

Севардингиз қизингизни? Очилардим ёниб ялғул Қўннартардим қўнғизини. — Ойи, ойна бўлсам шамол... Қолмасдим ҳеч нингиздан. Соҳларингиз сизлар эдим, Ўлар эдим юзингиздан. — Ойи-чи, мен қўёш бўлсам... Шуъла сочиб бошингиздан. Термилардим, тунлари ҳам Кетмас эдим қўнғизингиздан. — Ойи, ойна бўлсайди гул... Тонгда дилдан сайрар эдим. Вақтингизни этдим, деб хуш Яйрар эдим, яйрар эдим. — Раҳмат, меннинг она қизим, Кўнғил яшнар ҳар сўзингиздан. Бижилдоғим, дил қўёшим, Сўлмас гулим бил, ўзингиздан. Рауф ТОЛИБ.

гилар тош йўнучи касбини ўргандилар. Қилар эса бинолар деворларини асрий чағлардан тозаледилар. Улар XVIII асрга мансуб бинолардан бирида ўрта аср шаҳарларига хос манзара тасвирланган оригинал суратларни топдилар. Бу топламлар Озарбайжон пойтахтининг бир қанча тарихий жойлари қиёфасини аниқ қайта тиклаш имконини беради. [ТАСС мухбири].

Бону.

